

STORTINGET

Representantforslag 62 S

(2023–2024)

fra stortingsrepresentantene Guri Melby, Ola Elvestuen, André N. Skjelstad
og Alfred Jens Bjørlo

Dokument 8:62 S (2023–2024)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Guri Melby, Ola Elvestuen, André N. Skjelstad og Alfred Jens Bjørlo om en uavhengig og helhetlig evaluering av Norges engasjement i Afghanistan

Til Stortinget

Bakgrunn

I 20 år bidro Norge med militære styrker til NATO i Afghanistan. De siste norske soldatene forlot landet i august 2021, og oppdraget har vært avsluttet i over to år.

Det såkalte Godal-utvalget ble nedsatt i november 2014 for å gjøre en helhetlig evaluering og trekke lærdommer fra Norges militære og sivile innsats i Afghanistan i perioden 2001–2014 i forbindelse med International Security Assistance Force (ISAF). I juni 2016 presenterte utvalget sin rapport. Over to år etter det militære uttrekket fra Afghanistan er det på tide med en helhetlig evaluering av Norges militære og sivile innsats i Afghanistan også i perioden 2015–2021, og Norges deltakelse i Resolute Support Mission (RSM).

Afghanistanoppdraget er et av de største, mest omfattende og mest langvarige internasjonale oppdragene Norge har deltatt i etter andre verdenskrig. De første norske styrkene ankom Afghanistan i desember 2001, og de siste forlot landet 30. august 2021. I denne tjueårsperioden tjenestegjorde rundt 9 200 norske soldater i landet. Ti norske soldater døde i tjeneste i Afghanistan.

På bakgrunn av Afghanistanoppdragets størrelse og omfang mener forslagsstillerne det er veldig viktig at hele engasjementet evalueres helhetlig og grundig. Det må bygges opp under en læringskultur som gjør Norge bedre forberedt dersom Norge blir bedt om å bidra med styrker utenfor NATOs tradisjonelle kjerneområde i fremtiden.

Forslagsstillerne kjenner til at flere departementer har gjennomført egne evalueringer av blant annet uttrekket i august 2021. Forslagsstillerne mener i tillegg at det er et selvstendig poeng at man fra regjeringens side sikrer uavhengighet i en slik gjennomgang.

Forslagsstillerne mener også det er behov for en bredere evaluering:

- For det første må Norges deltakelse i RSM, inkludert uttrekket fra Afghanistan, være inkludert i mandatet.
- For det andre må Utenriksdepartementets engasjement overfor Talibans ledelse, som strekker seg tilbake til i hvert fall 2005, være inkludert i mandatet.
- For det tredje må samhandlingen og samordningen mellom punkt 1 og 2 være inkludert i mandatet.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g:

Stortinget ber regjeringen nedsette et utvalg som skal gjøre en uavhengig og helhetlig evaluering av og trekke lærdommer fra Norges militære og sivile innsats i Afghanistan i perioden 2015–2021 og Utenriksdepartementets engasjement overfor Talibans ledelse siden 2005, samt samordningen mellom disse.

19. desember 2023

Guri Melby

Ola Elvestuen

André N. Skjelstad

Alfred Jens Bjørlo